

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/198451,Wydawnictwo-IPN-poleca.html>
01.03.2026, 01:50

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Wydawnictwo IPN poleca

W marcu 2024 r. Wydawnictwo IPN poleca publikacje:

04.03.2024

Jacek Pawłowicz

ROTMISTRZ ROTAMASTER

WITOLD PILECKI

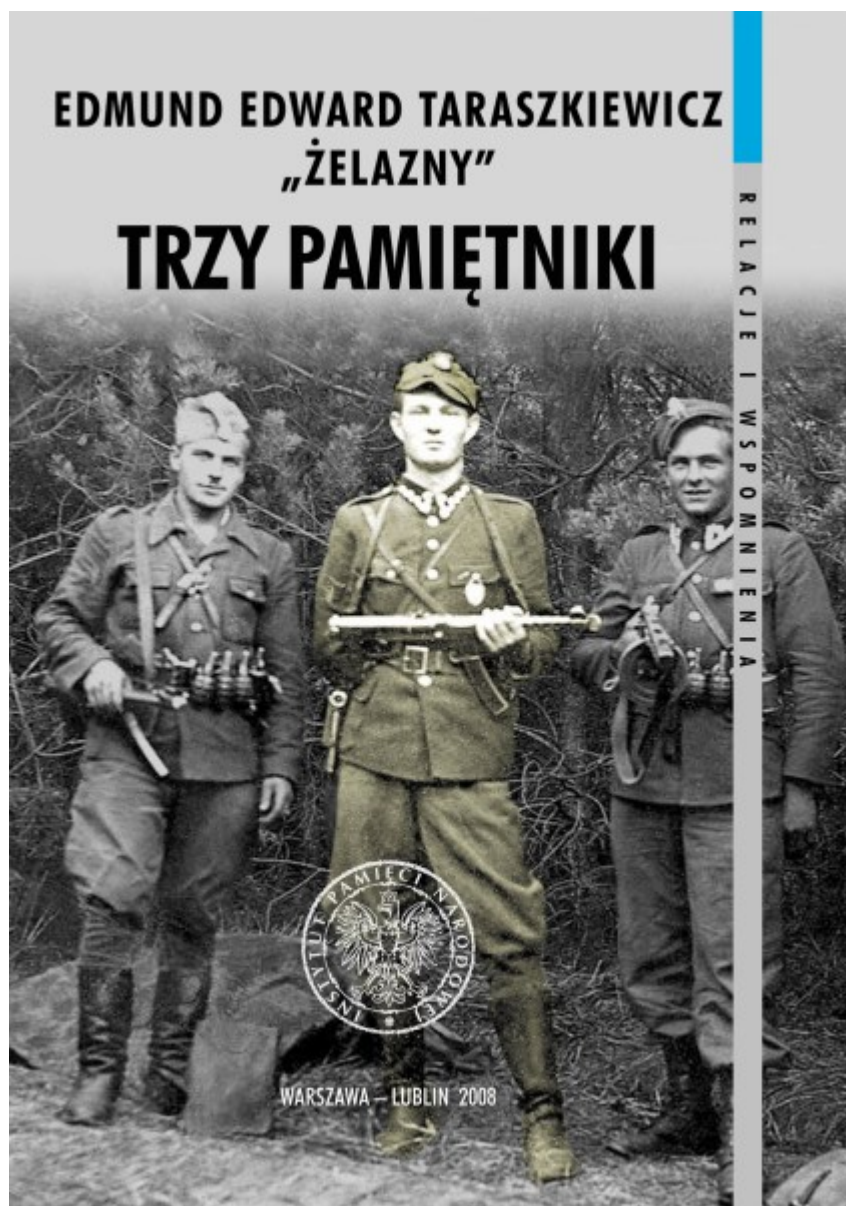
1901–1948

[Jacek Pawłowicz, *Rotmistrz Witold Pilecki 1901-1948 / Rotamaster Witold Pilecki 1901-1948*, Warszawa 2023, Wydanie 2. Zmienione, 296 s., ISBN 978-83-8229-705-8](#)

Album o rotmistrzu Witoldzie Pileckim w nowej odsłonie graficznej, jest ilustracyjną

prezentacją dokonań Witolda Pileckiego. Zawiera m.in. niepublikowane dotychczas zdjęcia z rodzinnej kolekcji rotmistrza. Publikacja prezentuje życie Witolda Pileckiego, poczynwszy od jego przodków, najmłodszych lat, aż po okrutny mord, dokonany 25 maja 1948 r.

[*Trzy pamiętniki. Żelazny Edmund. Edward Taraszkiewicz, wstęp, redakcja naukowa i opracowanie dokumentów Andrzej T. Filippek, Bożenna Janocińska, Warszawa-Lublin 2008, 291 s. \(seria „Relacje i wspomnienia”, t. 12\)*](#)

Edmund Edward Taraszkiewicz „Żelazny” (1921–1951) był ostatnim dowódcą oddziału zbrojnego w Obwodzie WiN Włodawa i równocześnie jednym z najdłużej walczących żołnierzy podziemia antykomunistycznego w Polsce. Dowództwo oddziału przejął po śmierci swojego brata Leona – „Jastrzębia” (1921–1947). Zginął w walce, otoczony przez kilkusetosobową grupę operacyjną UB i KBW. Pozostawił po sobie pamiętniki, zarekwirowane później przez UB, w których opisał zbrojny opór antysowiecki od jesieni 1944 r. do października 1949 r. na terenie powiatu włodawskiego. W żywy i ciekawy sposób zrelacjonował w nich udział żołnierzy podziemia niepodległościowego w walce z

komunizmem i coraz bardziej postępującą sowietyzację Polski.

3

Aga,
Adam i Hamlet
Na tropie
tajemnic

Maciej Kur
Agata Ronek
Hubert Ronek

Dlaczego w piwnicach praskich straszy?

[„Dlaczego w piwnicach praskich straszy?”, scenariusz: Maciej Kur, rysunki: Agata Ronek, Hubert Ronek, koncepcja albumu, wkładka historyczna i konsultacja historyczna: dr Tomasz Łabuszewski, Warszawa 2024, 68 s., ISBN 978-83-8229-928-1](#)

Seria: „Aga, Adam i Hamlet na tropie tajemnic”, zeszyt 3

Warszawska Praga różni się zasadniczo od Pragi czeskiej – nie chodzi tylko o brak zamku na Hradczanach. Mało tu reprezentacyjnych budynków, a te które ocalały z pożogi wojennej często wymagają natychmiastowej opieki. W połowie lat czterdziestych XX w. zyskały one nową, niechcianą i nieznaną dotąd rangę. Spacer po tych miejscach to prawdziwe wyzwanie, na które odważą się tylko prawdziwi poszukiwacze przygód o stalowych nerwach – tacy jak Aga, Adam i nieodłączny Hamlet.

Krystyna Rudowska

O ŻYCIU I LEGENDACH
SZEŚCIU NIEZWYKŁYCH
JEŹDŹCÓW

[Krystyna Rudowska, *O życiu i legendach sześciu niezwykłych jeźdźców*, Warszawa 2023, 256 s., ISBN 978-83-8229-884-0](#)

Książka jest zapisem spotkań i rozmów Krystyny Rudowskiej z sześcioma niezwykle ludźmi: Januszem Komorowskim, Wiktorem Olędzkim, Henrykiem Leliwa-Roycewiczem, Michałem Gutowskim, Olgierdem Janem Kiersnowskim i Janem Kantym Dąbrowskim. Wszyscy oni byli znakomitymi jeźdźcami, zdobywali nagrody w konkursach w kraju i za granicą, a także na igrzyskach olimpijskich. Pięciu z nich służyło w kawalerii i walczyło na frontach II wojny światowej. Opowieści autobiograficzne bohaterów autorka dopełnia czasem komentarzami historyków, by osadzić opisywane zdarzenia w szerszym kontekście. Walorem publikacji są także fotografie i ciekawa szata graficzna.

MIGAWKI

Z OKUPOWANEJ WARSZAWY

1940

[*Migawki z okupowanej Warszawy. 1940*, red. Monika Noszczak, Warszawa 2023, 272 s. + 8 s. wkł. zdj., ISBN 978-83-8229-896-3](#)

Seria: Migawki z okupowanej Warszawy

Publikacja stanowi drugi tom serii popularnonaukowej poświęconej różnym aspektom życia w okupowanej Warszawie w latach 1939-1945. Na całość tomu składa się trzynaście artykułów. Poruszono w nich zagadnienia związane z niemieckim terrorem wobec ludności cywilnej, utworzeniem getta warszawskiego i kształtowaniem się struktur cywilnych Polskiego Państwa Podziemnego. Publikacja została przygotowana przez zespół historyków z Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięi Narodowej w Warszawie.

Na trasie pamięci

[Mikołaj Bujak, *Na trasie pamięci*, Warszawa 2023, 208 s., ISBN 978-83-8229-912-0](#)

Album *Na trasie pamięci* to chronologiczna podróż po wybranych wydarzeniach z dziejów Polski opowiedziana za pomocą współczesnych zdjęć.

II RP: cienie i blaski

Szkice do bilansu z perspektywy stulecia

[II RP: cienie i blaski. Szkice do bilansu z perspektywy stulecia, red. Patryk Pleskot, Warszawa 2023, 528 s., ISBN 978-83-8229-893-2](#)

Opinia publiczna, a niekiedy i świat naukowy prezentują często uproszczony obraz międzywojennej Polski: bądź jednoznacznie pozytywny, bądź zdecydowanie krytyczny. Oba te podejścia stanowią przejaw (de)mitologizacji II RP. W obu narracjach można odnaleźć realne zjawiska. Bohaterska i zwycięska walka o granice, bezprecedensowe postępy w przezwyciężaniu problemów odziedziczonych po trzech zaborach, wielkie inwestycje, szybki rozwój infrastruktury, odrodzenie kultury i nauki czy budowa pozycji międzynarodowej współistniały z poważnymi kryzysami politycznymi i gospodarczymi, odchodzeniem od demokracji, napięciami narodowościowymi czy trudnymi relacjami z sąsiadami. Rozumiejąc rzeczywistość międzywojnia w całej jej złożoności, warto – z perspektywy stulecia – podjąć próbę obiektywnego i otwartego spojrzenia na II RP, w ramach którego trzeba pochylić się zarówno nad osiągnięciami, jak i porażkami młodego polskiego państwa.

[Mateusz Szpytma, *Sprawiedliwi i ich świat w fotografii Józefa Ulmy*, Wydanie 3, zmienione, Warszawa 2023, 168 s., ISBN 978-83-8229-842-0](#)

Józef Ulma był ogrodnikiem i działaczem społecznym. Jako fotograf amator dokumentował życie rodzinnej wsi Markowa na Podkarpaciu. Na wielu zdjęciach uwiecznił swoją żonę Wiktorię oraz małe dzieci: Stasię, Basię, Władzia, Franusia, Antosia i Marysię. W 1942

roku Ulmowie przyjęli pod swój dach poszukujących pomocy Żydów z Markowej i Łańcuta - z rodzin Goldmanów, Grünfeldów i Didnerów. Półtora roku później, 24 marca 1944 roku, wszyscy zostali zamordowani przez niemieckich żandarmów. Józef i Wiktoria Ulmowie w 1995 roku zostali uhonorowani pośmiertnie tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. W 2023 roku zostaną beatyfikowani.

Mateusz Szpytma

THE RIGHTEOUS AND THE MERCIFUL

[Mateusz Szpytma, *The Righteous and the Merciful. The Rescue of Jews by the Poles and the Tragic Consequences for Ulma Family from Markowa*, Warsaw 2023, 2nd edition.](#)

[supplemented, 152 pp., ISBN 978-83-8229-835-2](#)

The Markowa massacre is a textbook example of German bestiality during the Second World War. Like many others, it was not properly appraised. [...]

But what happened in Markowa on 24 March 1944 is not only an example of blatant injustice, but also proof of how much good a person can do. [...] Like the Good Samaritan in Christ's parable, Józef and Wiktoria Ulma decided to help people of other nationalities and faiths. The biblical injunction to love one's neighbour meant more to them than the death penalty that threatened Poles for helping Jews. And it was with their lives - their own and those of their children - that they paid for their commendable stand.

They were not alone. During the Second World War, around a thousand Poles died saving Jews. We commemorate their heroism every year on 24 March - on the National Day of Remembrance of Poles who saved Jews under the German occupation, which for several years has been celebrated on the anniversary of the Markowa massacre. We also try - as far as possible - to commemorate each individual Pole who saved Jews with dignity.

REPRESJE

ZA POMOC ŻYDOM
NA OKUPOWANYCH
ZIEMIACH POLSKICH

W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

TOM I

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Represje za pomoc Żydom na okupowanych ziemiach polskich w czasie II wojny światowej, red. Martyna Grądzka-Rejak, Aleksandra Namysło, Warszawa 2019, 464 s., ISBN: 978-83-8098-667-1

Publikacja stanowi częściowy rezultat prac prowadzonych w ramach projektu „Indeks Polaków zamordowanych i represjonowanych za pomoc Żydom w okresie II wojny światowej”. Celem było ustalenie nazwisk obywateli polskich, nieobjętych ustawodawstwem norymberskim, a mieszkających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w granicach z 31 sierpnia 1939 r. i represjonowanych za pomoc udzielaną Żydom podczas II wojny światowej.

Książka zawiera 333 noty (dotyczące 654 osób) opisujące przyczyny, okoliczności i przebieg zdarzeń związanych z zapewnieniem pomocy ludności żydowskiej oraz konsekwencje w postaci działań organów władzy wojskowej i cywilnej III Rzeszy wobec osób, które naruszyły zasady kontaktowania się z ludnością żydowską, uregulowane prawem okupacyjnym. Autorzy publikacji starali się jak najpełniej zrekonstruować zależności między pomocą a represją, poznać motywacje osób uczestniczących w zdarzeniach oraz okoliczności ujawnienia faktu udzielenia pomocy. Dzięki temu ukazano różnorodność postaw, a zarazem złożoność badanego zagadnienia.

Na źródła wykorzystane w książce składają się m.in. dokumenty administracji niemieckiej, sądów i aparatu terroru, prasa niemiecka, świadectwa żydowskie spisane podczas wojny, prasa i materiały wytworzone przez konspirację polską i żydowską. Cenne dla projektu okazały się zwłaszcza akta procesowe osób podejrzanych o współpracę z okupantem niemieckim, gromadzone od 1945 r. przez Główną Komisję Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce i jej sukcesorów.

Niniejszy tom jest pierwszym z serii publikacji „Represje za pomoc Żydom w okresie II wojny światowej”.

Publikacja w ramach centralnych projektów badawczych IPN: „Dzieje Żydów w Polsce i relacje polsko-żydowskie w latach 1914-1989” oraz „Losy Polski i jej obywateli w latach II wojny światowej”.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Polecamy